

اَحْسَنُ
عَمَلاًؕ
وَهُوَ
الْعَزٖيزُ
الْغَفُورُۙ
 “Hanginizin davranışça daha iyi olduğunu denemek için
ölümü ve hayatı yaratan O’dur. O, güçlüdür,
çok bağışlayıcıdır.” (Mülk, 67/2). Kimin daha güzel amel işlediğini
denemek için ölüm ve hayatın yaratıldığı ifade edilmektedir Bu imtihanda
başarılı olabilmek için iyilik ve kötülük yollarının neler olduğu da ayrıca
insana gösterilmiştir. Esasen bizim yaptığımız iyilik ve kötülükler kendi
lehimize ve aleyhimize olmaktadır. Çünkü konumuzu teşkil eden ayet, iyilik
ederseniz kendinize iyilik etmiş olursunuz, kötülük ederseniz onu da kendinize
yapmış olursunuz, diye bizi uyarmaktadır. Bir bakıma Allah, iyilik veya kötülük
işlememiz konusunda kendi irademizle bizi baş başa bırakmaktadır. Ancak, Allah bizim iyilik
yapmamıza rıza göstermekte ve bundan hoşnut olmakta, kötülü fiiller işlememize
ise razı olmamaktadır. Cenab-ı Hak bizim işlediğimiz iyiliklerin karşılığını vermekte ve hiç
kimseye haksızlık yapmamaktadır. Nitekim ayette, اِنَّ
اللّٰهَ لَا
يَظْلِمُ
مِثْقَالَ
ذَرَّةٍۚ
وَاِنْ تَكُ
حَسَنَةً
يُضَاعِفْهَ
75; وَيُؤْتِ
مِنْ
لَدُنْهُ
اَجْراً
عَظٖيماً “Şüphesiz Allah
(hiç kimseye) zerre kadar zulüm etmez. (Yapılan) çok küçük
bir iyilik de olsa onun sevabını kat kat artırır ve kendi katından büyük bir
mükâfat verir.” (Nisâ, 4/40) buyurulmaktadır. Peygamberimiz (s.a.s) de
yüce Allah’ın iyiliklerin karşılığını binlerce iyilikle artıracığını vurgulamıştır
(Tirmizî, “Da’avât", 36). Ayet ve hadislerde yer aldığı gibi kişinin
yaptıklarının karşılığını göreceği, dolayısıyla her ne yaparsa kendisi için yaptığını
bilerek ona göre hareket etmesi gerektiği mesajı verilmektedir. Yaptığımız iyiliklerin
karşılığı bizlere tam olarak ödenecektir. Kur’an-ı Kerim’de kıyamet
günü adalet terazilerinin kurulacağı, hiçbir kimseye zerre kadar
zulmedilmeyeceği ve yapılan güzel bir işin küçük miktarda da olsa getirilip
ortaya konacağı belirtilmektedir

وَنَضَعُ
الْمَوَازٖي
06;َ الْقِسْطَ
لِيَوْمِ
الْقِيٰمَةِ
فَلَا
تُظْلَمُ

نَفْسٌ
شَيْـٔاًؕ
وَاِنْ كَانَ
مِثْقَالَ
حَبَّةٍ مِنْ
خَرْدَلٍ
اَتَيْنَا
بِهَاؕ
وَكَفٰى
بِنَا
حَاسِبٖينَ “Biz,
kıyamet günü için adalet terazileri kurarız; artık kimseye hiçbir şekilde
haksızlık edilmez. Yapılan, bir hardal tanesi kadar dahi olsa, onu getirir ortaya koyarız. Hesap
görücü olarak biz yeteriz.” (Enbiyâ, 21/47). Ayrıca iyilik edenlerin
iyiliklerinin daha fazla iyilikle ödeneceği, bu dünyada iyi amel işleyen kimsenin
ahiretteki amelinin de ebedî olacağı açiklanmaktadır. Güzel davrananlara daha
güzeliyle mükâfat verilecek
وَلِلّٰهِ
مَا فِي
السَّمٰوَات
16; وَمَا فِي
الْاَرْضِۙ
لِيَجْزِيَ
الَّذٖينَ
اَسَٓاؤُ۫ا
بِمَا
عَمِلُوا
وَيَجْزِيَ
الَّذٖينَ
اَحْسَنُوا
بِالْحُسْنٰ
09;ۚ “Göklerdeki her şey, yerdeki her şey Allah’ındır. (Bu)
kötülük edenleri yaptıklarıyla cezalandırması, iyilik edenleri de daha
güzeliyle mükâfatlandırması için (böyle)dir.” (Necm, 53/31),
iman edip güzel davranışta bulunanların amelleri zayi edilmeyecektir
اِنَّ
الَّذٖينَ
اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا
الصَّالِحَا
78;ِ اِنَّا لَا
نُضٖيعُ
اَجْرَ مَنْ
اَحْسَنَ
عَمَلاًۚ “İman edip
dünya ve âhiret için yararlı işler yapanlar bilmelidirler ki, biz güzel iş
yapanların ecrini asla zâyi etmeyiz.” (Kehf, 18/30). Çünkü
هَلْ

جَزَٓاءُ
الْاِحْسَانِ اِلَّا
الْاِحْسَانُۚ “İyiliğın karşılığı da ancak işte böyle iyiliktir.” (Rahman, 55/60). İnsan salih amel işlerse kendisi için işlemiş olur. Yani faydası kendisine ait olur. Zira insana ancak çalışıp yaptığı şeyin karşılığı verilir. Fakat bir kötülük işlemişse de kendi aleyhine olur. O kötülüğün cezasını kendisi çeker مَنْ عَمِلَ
صَالِحاً
فَلِنَفْسِهٖۚ وَمَنْ
اَسَٓاءَ
فَعَلَيْهَاؗ ثُمَّ اِلٰى
رَبِّكُمْ
تُرْجَعُونَ
“İyi işler yapan kendisi için yapmıştır, kötülük yapanın da kötülüğü kendinedir; sonra rabbimize döndürüleceksiniz.” (Câsiye, 45/15). Kişiyeye isabet eden iyilikler Allah’tandır. Kötülüklerle karşılaşması ise kendi yapmış olduğu fiillerden dolaydır. Yüce Allah bizi sınamak için musibetler verebileceği gibi yaptığımız kötülüklerden dolayı da musibetler verebilir. Ancak Rabbimiz, rahmet sahibi olduğu için, bu musibetlerle birçok günahlarımızı da affeder. Şayet Allah bizim işlediğimiz günah sayılan her kötü davranışımızdan dolayı hesaba çekerek bize ceza vermiş olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı kalmazdı وَلَوْ
يُؤَاخِذُ
اللّٰهُ
النَّاسَ
بِمَا
كَسَبُوا مَا
تَرَكَ عَلٰى
ظَهْرِهَا
مِنْ
دَٓابَّةٍ
وَلٰكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى
اَجَلٍ
مُسَمًّىۚ
فَاِذَا
جَٓاءَ
اَجَلُهُمْ
فَاِنَّ
اللّٰهَ
كَانَ
بِعِبَادِهٖ

وُجُوهُهُمْ
فِي
النَّارِؕ
هَلْ
تُجْزَوْنَ
اِلَّا مَا
كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ
“Ama kimler de kötülükle gelirse işte onlar yüzüstü
cehenneme atılırlar. Yaptıklarınızın karşılığında başkasını mı göreccesiniz?” (Neml,
27/89-90). Yine bir iyiliğin karşılığının on kat fazlasıyla ödeneceği,
kötülüğün karşılığının ise sadece o kötülükle sınırlı
kalacağı, Allah’ın kimseye haksızlık yapmayacağı beyan edilmektedir
مَنْ جَٓاءَ
بِالْحَسَنَ
77;ِ فَلَهُ
عَشْرُ
اَمْثَالِهَ
75;ۚ وَمَنْ
جَٓاءَ
بِالسَّيِّئ
14;ةِ فَلَا
يُجْزٰٓى
اِلَّا
مِثْلَهَا
وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ
“Kim iyilikle gelirse ona getirdiğinin on katı vardır; kim de kötülükle gelirse
o sadece getirdiğinin dengiyle cezalandırılır. Onlar haksızlığa uğratılmazlar.”
(En’âm, 6/160). Yüce Allah bize o kadar merhametlidir ki, iyilik etmeyi
düşündüğümüz ancak bunu gerçekleştirme imkânını
bulamadığımız zaman bile tam bir iyilik sevabı verir. Şayet bu iyiliği gerçekleştirirsek ona
on sevaptan yedi yüz katına kadar hatta daha fazla miktarda mükâfat verir
إِنَّ
اللَّهَ
كَتَبَ
الْحَسَنَات
16;
وَالسَّيِّئ
14;اتِ، ثُمَّ
بَيَّنَ
ذَلِكَ
فَمَنْ هَمَّ
بِحَسَنَةٍ
فَلَمْ
يَعْمَلْهَا
كَتَبَهَا
اللَّهُ لَهُ

عِنْدَهُ
حَسَنَةً
كَامِلَةً،
فَإِنْ هُوَ
هَمَّ بِهَا
فَعَمِلَهَا
كَتَبَهَا
اللَّهُ لَهُ
عِنْدَهُ
عَشْرَ
حَسَنَاتٍ
إِلَى
سَبْعِمِائَ
77;ِ ضِعْفٍ
إِلَى
أَضْعَافٍ
كَثِيرَةٍ،
وَمَنْ هَمَّ
بِسَيِّئَةٍ
فَلَمْ
يَعْمَلْهَا
كَتَبَهَا
اللَّهُ لَهُ
عِنْدَهُ
حَسَنَةً
كَامِلَةً،
فَإِنْ هُوَ
هَمَّ بِهَا
فَعَمِلَهَا
كَتَبَهَا
اللَّهُ لَهُ
سَيِّئَةً
وَاحِدَةً “Allah
Teâlâ iyilik ve kötülükleri takdir edip yazdıktan sonra bunların iyi ve
kötü oluşunu şöyle açıkladı: Kim bir iyilik yapmak ister de yapamazsa,
Cenâb-ı Hak bunu yapılmış mükemmel bir iyilik olarak kaydeder. Şayet bir kimse
iyilik yapmak ister sonra da onu yaparsa, Cenâb-ı Hak o iyiliği on mislinden başlayıp yedi
yüz misliyle, hatta kat kat fazlasıyla yazar. Kim bir kötülük yapmak ister de
vazgeçerse, Cenâb-ı Hak bunu mükemmel bir iyilik olarak kaydeder. Şayet
insan bir kötülük yapmak ister sonra da onu yaparsa, Cenâb-ı Hak o
fenalığı sadece bir günah olarak yazar.” (Müslim, “İmân", 207).
O halde yapılan iyilikler hiçbir zaman boşa gitmez. Nitekim “İyilik yap denize at balık
bilmezse Hâlık bilir" ifadesi de bir atasözü hâline gelmiştir. Dr. Ercan ESER

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)